

minister; čemu da se je tedaj vsa ta komedija omislila, to še ni jasno. — Na Italijanskem se godijo čudne reči. Delavci delajo skrivne zarote in se pridružujejo strašnemu društvu „internacionalne“, ki hoče ves sedanjí red zatreti, nihče nebi smel kaj lastnega imeti, ne posestev, ne žene, vse bi bilo vseh. Taki zarótniki so v Beneventu začeli vse požigati in klati, tudi blizu Rima so se prikazali. Ali to ne brani, da nebi bogatajšni poslanec Petrucelli nasvetoval, naj se papež preženejo, cerkev sv. Peter porabi za zbornico, papeževa palača pa za italijanske uradnike. — Francoski katoličani so v Parizu obhajali sijajn shod in sklenili več katoliških poljedelskih šol osnovati, ker v sedanjih se mladi ljudje le neverstva in grdega zadržanja naučijo. — Kitajski paganski cesar je preganjanje kristijanov prepovedal. — V Indiji je umrl paganski vladar Bahadur; njegove 3 žene so napravile veliko grmado iz dišavne lesovine, mrliča nanj vložile in se z njim vred sožgati ukazale. To je strašna navada v Indiji! Angleži, ki imajo vso oblast, tega ne branijo in se za razširjanje krščanstva malo brigajo.

Turške homatije se bodo bržčas še ta teden spremenile v krvavo klanje. Turki so odbili vse nasvete evropskih ministrov. V Aziji okoli Batuma zbira Muktar-paša vojake in kanone, da brani Turčijo zoper Ruse in Perzijane; ob Donavi ima višje povelje Kerim-paša; največ vojakov mu stoji med Ruščukom, Šumlavo in Varno, potem pri Vidinu; tukaj je mnogo turških pentonov in misli se, da bodo Turki črez Donavo vdrlí v Rumunijo; to bo strašno za Rumunce, dokler Rusi ne pritisejo. Proti Črnogori maršira Sulejman-paša z 22.000 vojakí in se bliža Duški soteski; Derviš-paša pa je zgrabil iz Skadra katoliške Miridite; te hoče pobiti, preden jim prihitijo Črnogorci na pomoč; 3 dni divja že ljuto klanje. Ti se na mejah že zbiraajo; Vukotič gre Sulejmanu nasproti; knez Nikolaj pa bo zgrabil Derviš-pašo. V Bosniji zapoveduje vstašem hrabri Despotovič, Dučić stoji blizu Broda. Grki bodo z Rusi potegnili. Sedaj vojake naglo orožajo in pošiljajo pušek in streliva v turške dežele, kder Grki prebivajo, zlasti na otok Kandijo. Ruski car je ukazal vojno brodovje proti Turčiji odposlati, da zabranijo Turkom dovažanje orožja iz Anglije in Amerike; sam pojde in jegov sin v Kišenev vojske ogledovat. Ta se je 10. aprila začela v velikauskíh četah pomikati proti Donavi.

## Za poduk in kratek čas.

### Grad Hrastovec.

Od Maribora na izhodu sredi slovenskih gorí v lepi pesniški dolini pol ure pred št. Lenartskim trgom stoji grad, okoli kterege se razprostira grajščina Hrastovec, nemški Gutenhaag. Ta se prišteva največjim posestvom na Štajerskem. Njeno zemljišče

meri skup 758 oralov: 45 oralov njiv, 60 oralov spašnika, 75 vinograda, 225 travnika in 350 oralov gozda. Posestva so raztrešena po 15 srenjah. Grad sam stoji v gornji Voličini, drugo je v spod. Voličini, v Zamarkovi, v Žikareih, v Bišu, v Mučeni, v Grušovi, v Lazah, v Ruprčah, v Nebovi, na Grajeni, v Nasovi, v Janeškem vrhu, pri sv. Miklažu in v Bebrovniku.

V zapisni knjigi gosposkih zemljišč štajerskih so ta posestva vpisana pod imenom grajščin: Ober- und Unter-Gutenhaag, Lindenbichl und Mettau. Pred l. 1848. bili so hrastovski grajščaki znatno veliki gospodje. V gradu so imeli svobodno deželno sodnijo, sedež davkarijske in upravne gosposke za celi hrastovski okraj, ki je obsegal 44 srenj, razdeljenih na 16 večjih županij z ravno tolikimi župani ali „amtmani“. Grajščaki bili so tudi vajdovje ali vogti cerkve in župnije sv. Roprt, in zemljišeni gospodje številnih podložnikov v 65 srenjah. Ti podložniki so jim morali rabotati, desetino in druge davščine na leto dajati. Grajščaki, jihovi uradniki, pisarji, beriči in hlapci so bili sami Nemci ali ponemčeni Slovenci in nemčurji, ki so slovenska starodavna in lepa imena ljudi, srenj, krajev, bregov, gozdov, potokov itd., ali na nemško prestavljali, včasih popolnem krivo, ali vsaj na nemško po sili zavijali. Popačena imena so poznej prešla v zemljiščne knjige in rabijo vsled tega še sedaj vsem našim gosposkam. V dokaz postavimo semkaj hrastovsko-nemška in prava slovenska imena srenj, v katerih so živeli hrastovskih nemških gospodov slovenski podložniki. Slovenska imena so v obročkih in čitatelji se bodo gotovo večkrat čudili, kako je bilo mogoče take nemškutarske spake le izumiti: Armsdorf (Lor-manje), Burgsthal (Borščič), Frohbach (? v župniji sv. Benedikta), Gruschenberg (Grušovski vrh), Gruschendorf, (Grušova), Jahrlingsberg (Jareninski vrh), Hanau (Gorjane), Jablenach (Jablance), Jakobsthal (št. Jakobski dol), Langenacker (Dolge njive — pa kratki ogoni), Mallenberg (? v župniji sv. Lenarta), Georgenthal (št. Jurjevski dol), Götsch (Gočova), Gradenschegg (Gradensak), Kriechenbach (Kromperk), Lasach (Laze), Ledinegg (? v župniji sv. Lenarta), Rabenberg (Ramperk), Radoch (Radéhoval), Samarko (Zamarkova), Sauerberg (Zavr), Scheriazzen (Žerijavce), Schitanzen (Setance), Schützendorf (Šice), Schweindorf (Senarska, noveji nemškutarji se Schweindorfa, t. j. Svinjarske vendarle sramujejo in pišejo Heudorf, le lepe Senarske nečejo pripoznati), Kopriefnik (Koprivnik), Slatenegg (Slatina), Stickelberg (Strma gora), Süssenegg (Svičina), Trankowetz (Trankovec), Tschagga (Čagona), Tschermmlenschegg (Črmlensak), Wleku-schegg (Vlakušak), Watschgoberg (Bačkova), Welltschen (Voličina), Wintersbach (Zimica), Wischberg (Bišečki vrh), Wischdorf (Biš), Wolfsberg (Volčji vrh), Wolfsthal (Volčji dol), Wölling (Velka), Mettau (Metova), Mutschen (Mučena), Nardwischetz (Nadbiše), Parthin (Partinje), Pernitzen (Pernice),

Piekerndorf (Pekerje), Rothschtzen (Ročica), Rupersdorf (Ruprče), Gasterey (Gasteraja), Gatschnigberg (Gačnik), Navarden (Navarda), Hl. Dreifaltigkeit (sv. Trojica).

Grad Hrastovec je vreden natančnejšega opisa. Njegova širna poslopja gledajo sicer iz bolj nizkega brega vendar dokaj veličastno in ponosno v prelepo pesniško dolino. Velika dva okrogla stolpa, ki se že od daleč vidita, delata grad še bolj imeniten. Tudi širne kleti pred gradom so spomina vredne; v njih stoji mnogo velikanskih hrastovih sodov polnih najzlahtnejše vinske kapljice; eden drži 175 veder ali 17½ štrtinjakov. Grajsko poslopje ima 64 hiš. Sedanji posestnik g. Janez Pauer jih je dal dragoceno in okusno popraviti in olepšati. Grad ima dvoje nadstropij in obdaja precej prostorno dvorišče. Okoli grada se vijejo prijetne stezice z drevoredi obsajene in lep vrt; vse je okusno in marljivo obdelano in priredjeno. Od zidanega mosta čez Pesnico pelja polagoma na vzgor lepa, gladka in široka steza, obsajena od velikanskih jagnedov na širni prostor naravnost pred velika vrata. Od ondot uživa potnik, ako se obrne nazaj proti zapadu, res krasen razgled na pesniško dolino in gorice med Mariborom in Plavčem pred Ernažem. Visoko nad tem lepim svetom stojijo cerkve sv. Urbana, sv. Križa in sv. Duha; celó zadi pa se globoko v nebo spenja 7500 čevljev visoka planinska gora, strma Golica na koroško-štajerski meji. Prijazni prostor pred vratami bil je nekdanj globok prepad ali jama, čez katero so po železnih verigah od grada spuščali težek most; luknje, po katerih so verige plezale, še se sedaj vidijo. Od širokih vrat na desnem in levem oglu stojita dva visoka, okrogla in močna stolpa. Nad vratami beremo: G. F. v. H. 1655 † 1666. (Georg Freiherr von Herberstein, ki je pred 200 leti bil tukaj grajski). Skozi vrata vstopimo v prostorno dvorišče, kder so na desni strani hiše za oskrbovika na levi pa kajhe. Sredi dvorišča iz severne strani stoji zidana, obokana kapela, kder se sme vsled pismenega dovoljenja papeža Benedikta XII. brati sv. meša. Altar je izdelan iz sivega marmorja in je ozalšan z veliko malano podobo križanega Zveličarja.

(Konec prih.)

Smešničar 15. Učitelja računstva je nek preztetnjak vprašal: gospod učitelj, izračunite: ako 4 teleta tehtajo 360 funtov, koliko bo potem tehtal mladi volk? Učitelj: stopite na tehtnico in kmalu vam bodem povedal!

## Razne stvari.

(Ljubljanski podpirovalni odbor) v pomoč bosenskim in hercegovinskim pribeglim revam se je oficijalno, t. j. pred vlado razšel in torej od „Slov. Gosp.“ poslanih 22 fl. ni mogel v „Slovenca“ in v „Slov. Narodu“ potrditi. Omenjeni odbor je dobil

od „Slov. Gosp.“ skup. 422 fl. 40 kr. Ostalo je 17 fl. 10 kr. Daroval je neimenovan 2 fl. Teh 19 fl. 10 odposljemo torej podpirovalnemu odboru v Zagrebu.

(Od sv. Tomaža nad Vel. nedeljo) se nam piše, da je 3. aprila ob 8. zvečer do tal pogorel hram g. župnika Božidara Rajča v Žvabu. Gasilci so sprva branili; ko so pa štirko vina vunkaj dobili, so na ogenj pozabili, marljivo pili in se na posled trdno stepili. Škoda je 800 fl. Ogenj je tudi sosedu pokončal klet in 15 vaganov zrnja.

(Zemlja stresla) se je 4. aprila zvečer okoli ½ 9 ure od Gradca do Ljubljane in Rudolfsbertha na dolgo in od Ljubljane do Zagreba na široko. Nam se je o hudih stresih poročalo od sv. Urbana pri Ptuj, iz Htinj na Pohorju, iz Teharjev in iz Trbovelj. Najhujše bilo je v Trbovlju; ljudi so mislili, da je sodni den. V Mariboru so se stene zibale 6 sekund.

(Pogoreli so 3 posestniki) v Spuhlji pod Ptujem: Job, Pukšič, in Strelec; ta se je tudi hudo opeknel in ima 2500 fl. škod. Bržčas je tabak ognja kriv.

(Grozne reči) se že godijo: na Dunaju je oče obesil svoji 2 hčeri in preminol, da ga ni najti več; v Pragi je mati umorila 3 otroke in sebe zavedala.

(Ustrelil) se je Anton Sušec, vodja pri regimentu Hartung v Mariboru.

(Gožda pogorelo) je 20 oralov pri št. Gothardu v bližnji Ogerski.

(5 učiteljskih služeb) je izpraznjenih samo v št. Lenartskem okraju. Prej ni bilo tako!

(20 zlatov dobi) kdor sodnji izroči Janeza Pahole, morivca Ane Gajšekove v Oplotnicah.

Dražbe III. 14. aprila Mih. Turnšek 477 fl. v Šmarji; 16. in 30. aprila Franc et Lobovo mizarstvo v Slov. Gradcu, knez Mensdorfove puške, ptiči in knjige v Dobrni; 19. aprila Lovro Šošterič pri Radgoni; 20. aprila Jož. Grabner 516 fl. v Sevnici.

## Loterijske številke:

V Trstu 7. aprila 1877: 79 50 16 38 86.

V Lincu „ „ 41 52 25 60 45.

Prilodnje srečkanje: 21. aprila 1877.

## Najnovejši kurzi na Dunaju.

Papirna renta 63 35 — Srebrna renta 67 60 — Zlata renta 76 50 — Akcije narodne banke 818 — Kreditne akcije 146. — Napoleon 9 86 — Ces. kr. cekini 5 72 — Srebro 107 90

V Mariboru. Krompir 3 fl. 40 kr. Hl. — fažol 16, leča 20, grah 28 kr. Kg. — Pšeno 12 kr. liter. — Pšenično gres 27, prednja moka 22, srednja 17, polentna moka 12 kr. Kg. — Kravje maslo 1 fl. 20 kr., svinjsko maslo 86, slanina frišna 68, slanina prevojena 86 kr., puter 1 fl. 10 kr. Kg. — Jajce 2 kr. vsako. — Govedina 44, telotina 49, svinjetina mlada 54 kr. Kg. — Mleko frišno 12, posneto 10 kr. liter. — Drva trda fl. 3 60 mehka, fl. 2 80 Kbm. — Ogeje trdo fl. 1 —, mehko 60 kr. Hl. — Seno 3 fl. 50 kr. slama 3 fl. 40 kr., stelja 2 fl. 20 kr. za 100 Kg.